

BILTEN

AKTUELNO U SVETU ENERGETIKE

Dronovi će nadgledati i popravljati mreže

Arijas Kanjete o novoj dugoročnoj klimatskoj strategiji EU

Nemačka i Mađarska na sudu zbog nepoštovanja 3.paketa

Preko 45.000 EU firmi rizikuje kazne zbog nepoštovanja uredbе o štednji energije

Ukrajinski Naftogaz najavljuje smanjenje tarifa za tranzit gasa

Preko Nemačke i Turske ići će 90 ruskog izvoza gasa u Evropu

Vlada Hrvatske odbacila predlog Zakona o mikrosolarima

EU pojednostavljuje pravila o upotrebi budžetskih sredstava

EU: Kodeks najbolje prakse za kontrolu državne pomoći

SADRŽAJ

Evropska komisija prosledila Nemačku sudu pravde zbog nepoštovanja Trećeg energetskeg paketa EU.....	OVDE
I Mađarska poslata na sud	OVDE
Arijas Kanjete o novoj dugoročnoj klimatskoj strategiji EU.....	OVDE
Nemačka može zatvoriti 7 GW termoelektrana na ugalj do 2020., ali su radnici problem.....	OVDE
Irska prva zemlja koja prestaje s investicijama u fosilna goriva.....	OVDE
Dronovi će nadgledati mrežne sisteme i otklanjati kvarove.....	OVDE
Preko 45.000 EU firmi rizikuje kazne zbog nepoštovanja uredbe o štednji energije.....	OVDE
EU pojednostavljuje pravila o upotrebi sredstava iz budžeta.....	OVDE
EU: Kodeks najbolje prakse za kontrolu državne pomoći	OVDE
Ukrajinski Naftogaz najavljuje smanjenje tarifa za tranzit gasa.....	OVDE
Rusija i Ukrajina dogovorili nastavak trijaloga o daljem tranzitu ruskog gasa preko Ukrajine.....	OVDE
Preko Nemačke i Turske ići će 90 ruskog izvoza gasa u Evropu.....	OVDE
Nemačka i austrijska kompanija o predlogu američkog Zakona protiv Severnog toga 2.....	OVDE
Zašto Rusija daje zeleno svetlo za izvoz turkmenistanskog gasa u Evropu?.....	OVDE
Američki sud odbacio tužbu Njujorka protiv naftno-gasnih majorsa zbog posledica globalnog zagrevanja.....	OVDE
Rumunska vlada povukla predlog zakona o plafonu na cene gasa kod kuće.....	OVDE
Rumunija: Cene gasa na gore od 1. avgusta	OVDE
Vlada Hrvatske prihvatila novi Zakon o biogorivima.....	OVDE
Projekat “Južne interkonekcije” dobio podršku i Evropske energetske zajednice	OVDE
Vlada Hrvatske odbacila predlog Zakona o mikrosolarima.....	OVDE

Evropska komisija tuži Nemačku zbog nepoštovanja Trećeg energetskeg paketa EU

BRISSEL - Evropska komisija je poslala Nemačku na najviši sud Evropske unije "jer nije osigurala puno poštovanje pravila o ovlašćenjima i nezavisnosti nacionalnog energetskeg regulatornog tela". Komisija je, saopštavajući ovo 19. jula, naglasila da nemačka Federalna agencija za mreže (Bundesnetzagentur) "nema punu diskreciju prilikom određivanja mrežnih tarifa i drugih pravila i uslova za pristup mrežama i uslugama balansiranja."

Tzv. Treći energetskeg paket EU, zakonodavan od 2009, reguliše unutrašnje tržište prirodnog gasa i električne energije unutar Evropske unije. Ključni element predstavlja odredba poznata kao "razdvajanje vlasništva", koja teži da odvoji proizvodnju i prodaju električne energije, odnosno gasa u kompaniji od poslova prenošenja, odnosno transporta energije.

Komisija kaže da nacionalni regulatori, kao što je nemačka Federalna agencija za mrežu, moraju biti nezavisni od vladinih i poslovnih interesa i imati ovlašćenja da samostalno odrede naknade i druge direktive za korišćenje elektroenergetskih i gasnih mreža. Komisija navodi da ovo trenutno nije slučaj u Nemačkoj i smatra da savezna vlada i dalje ima značajan uticaj na rukovođenju nacionalnog energetskeg tržišta.

I Mađarska poslata na sud

BRISSEL - U istom saopštenju, Komisija navodi da će proslediti Mađarsku Sudu pravde zbog propusta te zemlje u primeni zakona EU o obezbeđenju energije. U saopštenju Komisija kaže da mađarski zakon isključuje određene vrste troškova iz izračunavanja cena korišćenja energetskeg mreža, kršeći princip povraćaja troškova tarifa predviđenih propisima o električnoj energiji i prirodnom gasu.

Mađarska je dobila zvanično obaveštenje o ovim pitanjima u februaru 2015. i dva "obrazložena mišljenja" u decembru 2016. i aprilu 2017.

Pravni poremećaji

"Nemačka je pogrešno prenela u nacionalni zakon nekoliko zahteva u vezi sa modelom razdvajanja nezavisnog operatora prenosnog sistema (ITO)", dodala je Komisija, pozivajući se na drugu oblast u kojoj smatra da Nemačka ne poštuje odredbe energetskeg zakona. "Na primer, pravila o nezavisnosti osoblja i menadžmentu ITO ne poštuju u potpunosti ove direktive, a definicija vertikalno integrisanog preduzeća neispravno isključuje aktivnosti izvan EU."

Komisija je prvobitno pokrenula ovo pitanje sa Nemačkom u februaru 2015. i - kako poštovanje zakona EU još uvek nije na snazi u zemlji - odlučio je da prosledi slučaj Evropskom sudu pravde.

Nemačka može zatvoriti 7 GW termoelektrana na uglj do 2020, ali su radnici problem

BERLIN – U Nemačkoj je u toku delikatna debata unutar vladajuće koalicije u traženju odgovora na pitanje – kako i kada izbaciti uglj iz proizvodnje energije, piše portal **POLITICO**. Predsednica vlade Angela Merkel je rekla na jednom skupu u julu da je jasno da „do tog cilja ostaje da se pređe dugo put“, ali je pri tom naglasila da se ovde, osim klimatskog i energetskeg, radi o vrlo delikatnom socijalnom pitanju.

Prema jednom internom dokumentu za raspravu, koji su zajedno izradili nemačko ministarstvo za energetiku i ekonomiju i Federalna agencija za mrežu, datiran iz novembra prošle godine, a u koji je uvid imao **POLITICO**, zatvaranje sedam gigavata kapaciteta za proizvodnju električne energije iz uglja u 2020. godini neće ugroziti sigurnost snabdevanja, jer Nemačka trenutno proizvodi više energije od svojih potreba i nastaviće da bude neto izvoznik nakon smanjenja snage uglja.

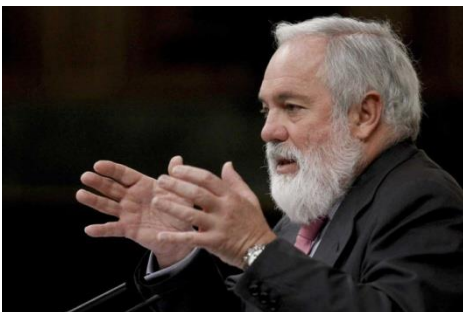
Irska prva zemlja koja prestaje s investicijama u fosilna goriva

DABLIN - Republika Irska postaće prva zemlja sveta koja će rasprodati svoje investicije u fosilnu industriju. Predlog je naišao na podršku svih partija donjeg doma Parlamenta. Očekuje se da će do kraja godine dobiti snagu zakona nakon što odobrenje dobije i od gornjeg doma i vlade, prenosi **Reuters**.

Prema podacima iz juna prošle godine, 418 miliona evra iz državnog investicionog fonda, teškog 8 milijardi, Ircima je odlazilo na uglj, naftu, gas i treset, raspoređujući se između 150 različitih preduzeća. Ukoliko se ozakoni, predlog će obavezati fond da svoje investicije u prljave delatnosti rasproda „što je pre moguće“. Smatra se da je vremenski period koji stoji iza odrednice „što je pre moguće“ dugačak pet godina.

Arijas Kanjete o novoj dugoročnoj klimatskoj strategiji EU

BRISSEL – Nova dugoročna strategija Evropske unije za borbu protiv klimatskih promena, koja će biti obelodanjena u novembru, neće biti zakonski predlog i neće odrediti nove ciljeve predložiti poboljšanja instrumenta politike, rekao je 10. jula Evropski komesar za klimatsku politiku i energetiku, Miguel Arijas Kanjete. Umesto toga, identifikovaće područja koja će biti prioriteti Evropske komisije u ispunjavanju svojih ciljeva, kao i ambicija vezanih za rast, objasnio je u govoru na konferenciji zainteresovanih strana na visokom nivou o dugoročnoj strategiji EU za smanjenje emisije gasova staklene bašte.

Kako prenosi portal Komisije, **europa.eu**, Arijas je rekao da Komisija već radi na analizi ekonomskih, socijalnih i ekoloških efekata strategije. „Jedna stvar je jasna: ako želimo da ispunimo Pariske ciljeve, moraćemo da postignemo veća smanjenja emisija od postojećih,“ dodao je on. Arijas je precizirao da bi "Evropska unija mogla razmisliti o podizanju nivoa ambicija i povećanju svog cilja sa sadašnjih 40% na nešto više od 45% do 2030. godine", ali je naglasio da će o ovome biti više detalja u predlogu komisije.

Dronovi će nadgledati mrežne sisteme i otklanjati kvarove

BRISEL, LONDON - Leteći roboti koji mogu da pređu desetine kilometara bez prekida mogu doneti narednu veliku promenu u poslovanju energetskih kompanija. Komunalne kompanije u Evropi, naime, razmatraju uključivanje dronova velikog radijusa kako bi tim putem nadgledali i kontrolisali hiljade kilometara elektroenergetskih i gasovodnih mreža i otkrivali pravovremeno moguća oštećenja, odnosno curenja u pokušaju da izbegnu havarije koji ih koštaju milijarde dolara godišnje. Međutim, ova tehnologija se suočava sa velikim sigurnosnim i regulatornim preprekama koje dovode u pitanje njenu primenu u budućnosti. Italijanski Snam i RTE, mrežna podružnica francuskog kolosa EDF, prvi su testirali prototipe bežičnih dronova koji lete na malim visinama preko cevovoda i dalekovoda. Snam, najveća evropska gasna kompanija, odgovorila je agenciji **Reuters** da testira jednu od ovih mašina - poznata pod nazivom BVLOS drones, jer leti van vizualne linije vidljivosti operatera - na Apeninskim brdima oko Đenove. Očekuje da će uskoro nadgledati oko 20 kilometara cevovoda.

Francuski RTE je takođe testirao dalekometni dron, koji je na distanci od oko 50 km kontrolisao dalekovode i slao podatke koje su omogućile tehničarima da virtuelno modeliraju tu sekciju mreže. Kompanija je saopštila da će u naredne dve godine investirati 4,8 miliona evra u tehnologiju bespilotnih letelica.

Trenutno energetske kompanije uglavnom koriste helikoptere opremljene kamerama kako bi nadgledali svoje mreže. Od nedavno povremeno koriste i dronove opsega od svega nekih 500 metara.

Međutim, prelazak na obnovljivu energiju u industriji i potreba za nadgledanjem bezbrojnih dodatnih veza potrebnih za povezivanje solarnih i vetroelektrana na mrežu, prisiljavaju kompanije da traže naprednu tehnologiju.

"To je igrač koji donosi promenu", izjavio je Michal Mazur, partner u konsultantskoj kompaniji PwC. "Dronovi su 100 puta brži od ručnog merenja, tačniji od helikoptera, a uskoro će - opremljeni sa AI (Artificial Intelligence – veštačka inteligencija) uređajima - moći da rešavaju probleme".

Dron dometa oka košta oko 20.000 evra, dok su tzv. BVLOS-i, (oni koji lete izvan vizuelne linije pogleda) osetno skuplji, a biće ih potrebno nekoliko desetina, ako ne i stotina da nadgledaju mrežu, navode eksperti tehnoloških kompanija koje ih proizvode.

Prenosne, odnosno transportne mrežne kompanije se očekuje da na globalnom nivou potroše preko 13 milijardi dolara godišnje na dronove i robotiku do 2026. godine, sa sadašnjih oko dve milijarde dolara, navode u specijalizovanoj konsultantskoj firmi Navigant Research. Međutim, to je i dalje beznačajno u odnosu na novac koji ovaj sektor godišnje izgubi zbog kvarova i prekida na mrežama – od oko 170 milijardi dolara.

Međutim, budućnost tih letećih robota u javnom sektoru zavisi od regulatornih pravila. BVLOS dronovi su uglavnom zabranjeni za korišćenje zbog sigurnosnih razloga. Međutim, tokom protekle godine, evropski nadzorni organi su po prvi put izdali posebne dozvole komunalnim kompanijama - konkretno RTE-u i Snamu - da testiraju prototipe.

Evropska komisija radi na novim evropskim propisima koji regulišu upotrebu civilnih bespilotnih letelica, uključujući i one na velike daljine, ali za sada se malo zna o sadržaju tih propisa, piše **Reuters**.

Preko 45.000 EU firmi rizikuje kazne zbog nepoštovanja uredbe o štednji energije

BRISEL - Više od 45.000 firmi u Evropskoj uniji je u riziku da budu kažnjeni sa iznosima do milion evra, ako do predviđenog roka od 5. decembra iduće godine ne ispoštuju član 8 Direktive o evropskoj energetskej efikasnosti. Zakonodavstvo, naime, zahtieva da sva velika preduzeća - sa najmanje 250 zaposlenih ili sa godišnjim prihodima od preko 50 miliona evra ispune obaveze nacionalne energetske revizije, uključujući izračunavanje njihove ukupne potrošnje energije i identifikovanje mogućnosti štednje energije u njihovim poslovima na svake četiri godine.

EU pojednostavnjuje pravila o upotrebi sredstava iz budžeta

BRISEL – Savet Evrope usvojio je 16. jula tzv. Omnibus uredbu, kojom se revidiraju finansijska pravila Evropske unije radi pojednostavlivanja načina korišćenja sredstava iz budžeta. Nova uredba dopunjuje postojeću finansijsku regulativu koja određuje okvire upravljanja budžetom, kao i niz akata koji određuju način finansiranja niza mvišegodišnjih programa u specifičnim područjima, uključujući i kohezionu politiku.

Pojednostaviće se pravila u vezi s upotrebom različitih vrsta sredstava, nezavisno od toga upravlja li njima direktno Komisija, indirektno razne organizacije i tela ili se njima upravlja zajedno s nacionalnim telima, preneto je na potralu Evropa.eu..

Novim pravilima će se proširiti mogućnost da se plaćanja u EU temelje na postignutim rezultatima ili prethodno utvrđenoj metodi umesto da se prati svaki potrošeni evro. Ako ne postoje statistički ili istorijski podaci, za procenu troškova može se primenjivati stručna procena. Time će smanjiti administrativne formalnosti i za korisnike i za tela, smanjiće se i rizik od greške, a istovremeno će se olakšati malim korisnicima s ograničenim resursima pristup sredstvima EU.

Kako bi se izbegle višestruke provere istih delatnosti i subjekata, Komisija će više oslanjati na revizije i procene koje su sproveli njeni međunarodni partneri i države članice.

EU: Kodeks najbolje prakse za kontrolu državne pomoći

BRISEL - Evropska komisija usvojila je novi Kodeks najbolje prakse za kontrolu državne pomoći. Kodeks daje smernice Komisiji, zemljama članicama, preduzećima i drugim zainteresovanim stranama o svakodnevnom sprovođenju postupaka državne pomoći, kako bi poboljšala njihovu efikasnost, transparentnost i predvidljivost, navodi se na portalu europa.eu.

Komesar Margret Vestager (foto), zadužena za politiku konkurencije, rekla je da će novi Kodeks dovesti do veće efikasnosti i brzine kontrole državne pomoći, posebno time što će osigurati raniju i bolju saradnju između Države članice i Komisije."

Poslednjih godina, Komisija je implementirala veliki reformski paket, Modernizaciju državne pomoći. Reforma omogućava državama članicama da brzo primenjuju državnu pomoć koja podstiče investiranje, ekonomski rast i otvaranje novih radnih mesta, ostavljajući Komisiji da usmeri kontrolu državne pomoći na slučajeve koji će najverovatnije narušiti konkurenciju na jedinstvenom tržištu. Reforma modernizacije državne pomoći je već osigurala da se 97% državne pomoći može sprovesti bez učešća Komisije.

Ukrajinski Naftogaz najavljuje smanjenje tarifa za tranzit gasa

KIJEV – Naftogaz Ukrainy je zatražio od Nacionalne komisiju za regulatorne usluge u oblasti energetike i stanovanja (NCER) izmenu metodologije za obračun tarifa za transport gasa, što bi moglo dovesti do osetnog smanjenja tarifa za gas od 2019. godine, saopšteno je 13. Jula iz ukrajinske gasne kompanije..

"Predložene izmjene imaju za cilj donošenje metodologije u skladu sa EU regulativom 2017/460 iz marta 2017. godine kojom su uspostavljena mrežna pravila o usklađenim tarifnim strukturama za transport gasa. Implementacija nove metodologije može rezultirati u smanjenju troškova tranzita gasa preko Ukrajine za 2,3 puta počev od 2019. Godine. Takva tarifa je za 20% manja od tranzitne tarife koja je zasnovana na postojećem tranzitnom ugovoru između Naftogaza i Gazproma," navodi se u saopštenju. (**Tabela: Gasovodna transportna mreža Ukrajine**)

"Grupa Naftogaz ovim predlogom uzima se u obzir nameru Sekretarijata Energetske zajednice da učini obavezujućom primenu Uredbe 2017/460 za sve ugovorne strane Energetske zajednice", navodi se u saopštenju.

Među ostalim predloženim izmenama je i način raspodele dozvoljenih prihoda između tarifa za ulazne/izlazne tačke na granicama Ukrajine. Naftogaz je, kako navodi, regulatoru dostavio i

Rusija i Ukrajina dogovorili nastavak trijaloga o daljem tranzitu ruskog gasa

BERLIN – Rusija i Ukrajina su se sporazumeli da, uz posredovanje EU, nastave razgovore o daljem snabdevanju Evrope ruskim gasom preko ukrajinskog gasovodnog sistema, posle isteka postojećeg ugovora krajem 2019. godine, rekao je . Saopštavajući ovo novinarima po završetku trijaloga u Berlinu, 16. jula, sa ministrom energije Rusije, Aleksandrom Medvedevim i šefom ukrajinske diplomatije Pavlom Klimkinom, potpredsednik Evropske komisije Maroš Šefčovič je dodao da „je potreban konstruktivni prilaz, jer sat otkucava i kraj 2019. je takoreći iza ugla.“ Šefčovič je rekao da će se na svakih šest do osam nedelja od septembra sastajati odvojene ekspertske i političke radne grupe radi utemeljenja novog ugovora o tranzitu ruskog gasa preko Ukrajine.

indikativno izračunavanje tarifa za ulazne i izlazne tačke.

"Za izračunavanje transportnih tarifa Naftogaz je predvideo scenario gotovo potpunog iskorišćavanja kapaciteta ukrajinskog gasovodnog sistema na izlaznim mestima u EU, odnosno sa tranzitom gasa od 141 milijardi kubnih metara godišnje (jednak faktičnom tranzitu 1998.) „Ovakav scenario može biti moguć ako Nord Stream 2 ne bude izgrađen i ako se privatnim ruskim kompanijama dozvoli tranzit gasa iz Centralne Azije", naglašava ukrajinska kompanija..

"Na osnovu ovog scenarija, prosečni trošak tranzita gasa preko teritorije Ukrajine u sledećem regulatornom periodu iznosiće oko 2,17 dolara za 1.000 m³ na 100 km (uključujući PDV i komponentu goriva) ", navodi se u saopštenju.

Takva tarifa je za 20% manja od tranzitne tarife koja je zasnovana na postojećem tranzitnom ugovoru između Naftogaza i Gazproma i 2.3 puta manje od prosečne cene tranzita gasa prema regulisanim ulaznim / izlaznim tarifama koje je NCER utvrdio u decembru 2015. godine. Osim toga, takva tarifa je niža od očekivanog prosečnog troška prenosa gasa kroz Severni tok 2", naglašava Naftogaz.

Preko Nemačke i Turske ići će 90 ruskog izvoza gasa u Evropu

MOSKVA – Dva nova projekta ruskih gasovoda – Severni tok 2, kapaciteta 55 milijardi kubnih metara godišnje (bcm/y) i Turski tok, kapaciteta 32 bcm/y, preusmeriće na Nemačku i Tursku transport bezmalo celokupnog gasa koji Gazprom trenutno prebacuje preko Ukrajine, konstatuje u analizi od 12. jula **Jamestown fondacija**.

U 2017. godini, Gazprom je isporučio na tržište EU 155 bcm i dodatnih 23 bcm u ne-EU zemlje (uključujući Tursku), uz transport 93,5 bcm preko Ukrajine, saopšteno je 12. jula iz Gazprom Export-a.

Kada Severni tok 2 bude zagrađen, preko 70% celokupnog izvoza ruskog gasa u EU ići će tim putem i preko jedne zemlje, Nemačke. Sa dve cevi Turskog toka skoro 90% izvoza ruskog gasa u Evropu i Tursku ići će preko dve zemlje, Nemačke i Turske.

Nemačka i austrijska kompanija o predlogu američkog Zakona protiv Severnog toka 2

LONDON – Nemački Wintershall i austrijski OMV saopštili su da pažljivo prate raspravu u SAD projekta Severni tok 2, sa prošlonedeljnim predlaganjem zakona u Senatu o sankcionisanju kompanija koje učestvuju u gradnji tog gasovoda, piše **The Wall Street Journal**.

Komiteo za životnu sredinu Senata SAD predložio je zakon o sankcijama, uz argument da je njegov cilj „jačanje energetske bezbednosti“ članica NATO, a ujendo i otvoriti prostor izvozu američkog LNG-a.

Iz Wintershall-a i OMV-a, koje su dve od pet evropskih kompanija iz konzorcijuma Nord Stream AG, rečeno je agenciji ICIS da „veoma pažljivo“ prate tok ovog predloga u američkom kongresu

Što se tiče Turskog toka, Jamestown u analizi potvrđuje prevladajuće ocene analitičara da je najrealnija opcija za nastavak druge cevi ona preko Bugarske (do njenog projektovanog gasnog čvorišta u Varni), Srbije i Mađarske. Pri tom podseća na stav ruske strane da neće ulaziti u ovaj projekat dok ne dobiju garancije iz Evropske komisije da je u skladu sa energetsom regulativom EU. Ta analitičko-propagandna kuća konstatuje da Briselu neće biti lako da ospori Bugarskoj realizaciju njenog regionalnog gasnog haba, ako prema očekivanjima Gazprom dobije dozvolu za projekat Severni tok dva.

Zašto Rusija daje zeleno svetlo za izvoz turkmenistanskog gasa u Evropu?

BAKU – Prilično nezapaženo i u stručnoj javnosti prošla je informacija da je Rusija u junu odobrila nacrt Konvencije o pravnom statusu Kaspijskog mora, u koji je krajem prošle godine uključena odredba kojom se priobalnim zemljama dozvoljava gradnja podmorskih cevovoda uz saglasnost svega tri države preko čijih sektora će biti postavljene cevi.

Foto: Planirana trasa Trans-kaspijskog gasovoda

Azerbejdžanska agencija **Trend** u analizi objavljenoj 17. jula konstatuje da ovo daje zeleno svetlo za gradnju dugo planiranog i iz Moskve blokiranog projekta Trans-kaspijskog gasovoda (TCP) od Turkmenistana do Azerbejdžana, odnosno direktan izvoz turkmenistanskog gasa u Evropu.

Trend navodi da je krajem juna ruski predsednik Putin potpisao uredbu o odobravanju nacrta Konvencije, koju bi početkom avgusta trebalo da potpišu sve priobalne kaspijske države.

Agencija, međutim, navodi da nema definitivnog odgovora o razlozima ovog zaokreta Rusije, koja se nekih 15 godina oštro protivila gradnji gasovoda TCP, preko koga bi u Evropi u Turkmenistanu dobila rivalskog snabdevača prirodnim gasom. Turkmenistan je, inače, vlasnik četvrti najvećih rezervi gasa na svetu. Izgradnja tog gasovoda je, inače, bila jedini element evropskog projekta gradnje Južnog gasovodnog koridora, oko koga se nisu složili Rusija i EU, pa je i bio redovno na dnevnom redu sastanaka dveju strana na temu energetske saradnje.

Trend, u traganju za razlozima promene stava Moskve, ukazuje na gotovo izvesnu saglasnost koju će Brisel dati ruskom projektu gasovoda Severni tok dva, uz već saopšten stav da ne postoje pravne osnove za suprotnu odluku, pošto EU zakonodavstvo ne može da se primeni na offshore deo tog projekta. Ovim projektom Gasprom zadovoljava svoj ključni energetski interes, kada je Evropa u pitanju, dok EU, zauzvrat, dobijaju dugoročan i stabilan ne-ruski izvor snabdevanja gasom iz Turkmenistana, preko offshore rute koja premošćava Rusiju.

Prema Trendovoj analizi, Rusija „propuštanjem“ prolaza turkmenistanskom gasu na tržište Evrope otežava prostor na tom svom glavnom tržištu ključnom dugoročnom rivalu i jedinom koji bi osetnije morao da ugrozi dominantnu poziciju Gasproma na tom tržištu - Iranu. „Razumnija opcija za Rusiju je da dozvoli ograničene (prethodno dogovorene i u Moskvi odobrene) količine izvoza turkmenskog gasa u Evropu, nego da bude posmatrač prodora iranskog gasa na to tržište u budućnosti,“ piše Trend.

Azerbejdžanska agencija u analizi ukazuje i na faktor Kine, koja je sada jedini uvoznik turkmenistanskog gasa, pa se njegovim preusmeravanjem na bliže i transportno jeftinije tržište Evrope, otvara prostor za izvoz ruskog gasa u Kinu. Procene su da će Kina u naredne tri decenije biti najdinamičnije tržište potrošnje gasa, da bi njene potrebe do 2030. dostigle ogromnih 520 milijardi kubika godišnje (prema 237 mlrd m³ u 2017.).

Američki sud odbacio tužbu Njujorka protiv majorsa zbog posledica globalnog zagrevanja

NJUJORK – Jedan američki sud odbacio je u četvrtak, 19. jula tužbu grada Njujorka protiv najvećih naftnih kompanija, smatrajući ih odgovornim za zagađenje megalopolisa i samim tim dužnim da plate nadoknadu koja bi se svakako merila milijardama, a možda i desetinama milijardi dolara. Odbacujući tužbu grada protiv kompanija Chevron, ConocoPhillips, Exxon Mobil i Royal Dutch Shell, okružni sudija iz Menhetena, John Keenan rekao je da se problemi vezani za klimatske promene moraju rešavati preko federalne regulative i spoljne politike, prenosi agencija Reuters.

Portparol gradonačelnika Njujorka najavio je žalbu na ovu, koliko je poznato, prvu „oslobađajuću“ presudu u seriji procesa koji se uglavnom u SAD vode protiv tzv. naftnih majorsa, bilo zbog zagađivanja vazduha usled spaljivanja i sagorevanja fosilnih goriva, bilo zbog prikriivanja od akcionara saznanja o posledicama klimatske regulative po buduće poslovanje, a time i vrednost kompanije.

Najveći američki grad je u januaru podneo tužbu protiv naftnih kompanija i najavio da namerava da isključi investiranja u fosilna goriva iz svojih javnih penzionih fondova mase 189 milijardi dolara u narednih pet godina. Njujork je tužbu i zahtev za isplatu odštete bazirao na milijardama dolara koje je primoran da uloži kako bi otklonio posledice globalnog zagrevanja izazvanog emisijama ugljendioksida, čega su kompanije bile potpuno svesne.

Sudija Keenan je prihvatio argumente naftnih kompanija, uključujući i činjenicu da federalni Zakon o čistom vazduhu odobrava samo Agenciju za zaštitu životne sredine da podnese tužbe za zagađenje.

Rumunska vlada povukla predlog zakona o plafonu na cene gasa kod kuće

BUKUREŠT – Vlada Rumunije povukla je predlog zakona kojim je trebalo da se uvede plafon na cene prirodnog gasa u toj zemlji od 55 leja (11,8€, 13,86\$) za MWh do 2021. godine. Bukureštanski poslovnik *Business Review (BR)* javio je da je 20. jula predlog zakona uklonjen sa veb sajta ministarstva finansija.

Ministar finansija Eugen Teodorovići je rekao u petak da će se o ovom predlogu razgovarati „kada svi budu za to spremni“. On je dan ranije branio zakon konstatujući da na gasnom tržištu Rumunije nema prave konkurencije, piše BR. „Postoje dva operatora koji podižu cene (gasa), jedan za drugim. Predviđene investicije nisu realizovane, a cene su neopravdano otišle na gore,“ rekao je Teodorovići.

Dva proizvođača gasa u Rumuniji su državni Romgaz i austrijski OMV Petrom. Na vest o predlogu zakona, vrednost tih kompanija na berzi pala je u četvrtak za oko četiri odsto, odnosno ukupno za 1,45 milijardi leja (oko 300 miliona evra) u jednom danu, piše BR.

Rumunija: Cene gasa na gore od 1. avgusta

BUKUREŠT – Maloprodajne cene prirodnog gasa u Rumuniji povećaće se, na zahtev snabdevača, za 5,8 odsto od 1. avgusta, saopštila je u prošli četvrtak tamošnja energetska regulatorna agencija ANRE.

„Imajući u vidu zahteve snabdevača prirodnim gasom i posle analize troškova odraženih u konačnoj ceni, regulatorna agencija je utvrdila da su ispunjenih uslovi za povećanje cene za kategoriju domaćinstava u proseku od 5,83 odsto,“ stoji u saopštenju objavljenom na sajtu regulatora.

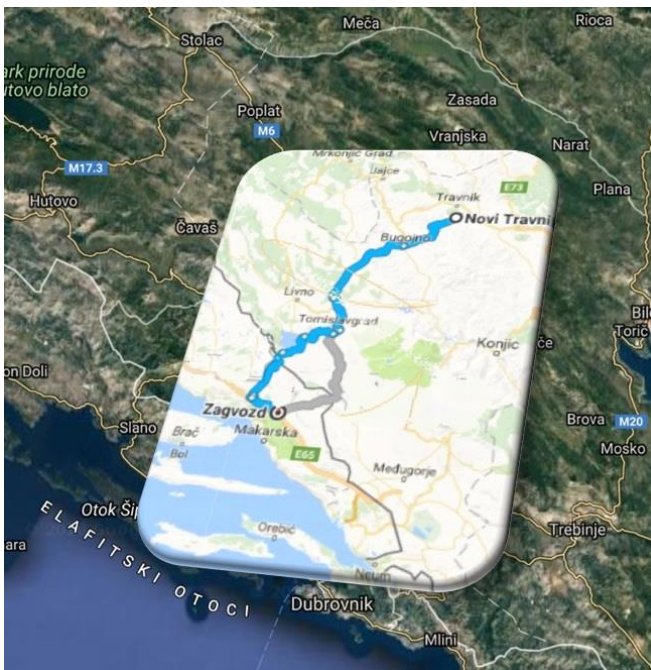
Odluka je usledila neposredno pošto je ministarstvo finansija predložilo određivanje plafona za cene prirodnog gasa za domaćinstva, što će kasnije i povući. Inače, prema podacima Eurostata za 2017. godinu, Rumunija ima najnižu cenu gasa među 28 zemalja članica Evropske unije. Rumunska domaćinstva plaćala su u prvoj polovini prošle godine kWh 0,032 evra, u poređenju sa EU prosekom od 0,058 evra za kWh prirodnog gasa.

Projekat “Južne interkonekcije” dobio podršku i Evropske energetske zajednice

BEČ - Evropska energetska zajednica (EnZ) podržala je projekt gradnje južne gasovodne interkonekcije između Bosne i Hercegovine i Hrvatske i na svojoj veb-stranici objavila da je analizom utvrđeno da je projekt finansijski održiv.

– Nova ruta rezultiraće diversifikacijom i uvođenjem pouzdanog izvora snabdevanja gasom za Federaciju. Puštanje u rad interkonekcije planirano je do 2023. godine – naveli su iz EnZ, prenosi **Avaz.ba**

Istovremeno, u proteklom periodu obavljani su i razgovori sa potencijalnim kreditorima koji su izrazili interes za finansiranje tog projekta. Potpisano je i Pismo namere kompanije BG Gas sa hrvatskim Plinacroom o realizaciji i izgradnji gasovoda (pravac Zagvozd – Imotski – Posušje – Travnik / Novi Travnik) na teritoriji Hrvatske do granice sa BiH.

U okviru ConnectTA predpristupnog fonda Evropska komisija odobrila grant sredstva u iznosu od 141.000 eura za potrebe izrade sveobuhvatne analize troškova i koristi (CBA) projekta, dok ambasada SAD i USAID finansiraju izradu sledećeg nivoa tehničke dokumentacije, odnosno studije izvodljivosti, idejnog projekta i studije uticaja na okolinu i društvo, sa 400 hiljada dolara.

Vlada Hrvatske prihvatila novi Zakon o biogorivima

ZAGREB – Vlada Hrvatske prihvatila je 19. jula (u skladu s EU Direktivom 2015/1513) izmene Zakona o biogorivima za sektor transporta kojim se do 2020. udeo biogoriva iz prve generacije ograničava na maksimalno 7% u ukupnoj godišnjoj neposrednoj potrošnji energije u prevozu. Indikativni minimalni nacionalni cilj obaveze potrošnje naprednih biogoriva u transportu postavlja se na 0,1% s mogućnošću da se iduće godine poveća.

Količine biogoriva koje nisu stavljene na tržište u prethodnoj godini neće moći da se prenose u tekuću godinu već će obveznici stavljanja biogoriva na tržište morati da plate naknadu. Naime, prema tumačenju

vlade, od donošenja Zakona bilo je dovoljno vremena da se uspostave snabdevački lanci i da se usvoje tehnologije umešavanja goriva, a obavezu iz 2020. nije moguće ispuniti u godini iza.

Međutim, proizlazi da prodavci nisu umešavali biogoriva i tako smanjivali emisije zbog čega će sada biti penalizovani ili će započeti s tom praksom, prenosi energetika-net. Osim ekološke naknada za ne stavljanje propisanih količina biogoriva na tržište, uvešće se i plaćanje te naknade ako nisu ispunjeni uslovi smanjenja emisija gasova staklene bašte.

Do kraja ove godine obveznici stavljanja tekućih naftnih goriva moraju smanjiti emisije najmanje 2% u odnosu na emisije iz 2010., do kraja 2019. za najmanje do 3% i najmanje 6% do kraja 2020. Uvodi se obaveza obveznicima javnog gradskog prevoza i željeznici da za potrebe prevoza koriste samo struju proizvedenu iz obnovljivih izvora energije. Ukida se i mogućnost davanja subvencija za proizvodnju biogoriva, kojih ionako već nekoliko godina nema, zbog čega je proizvodnja biogoriva prve generacije zamrla Hrvatskoj, prenosi portal.

Vlada Hrvatske odbacila predlog Zakona o mikrosolarima

ZAGREB - Vlada Hrvatske je u četvrtak odbila predlog Zakona o samosnabdevanju električnom energijom - tzv. Zakon o mikrosolarima, po modelu tzv. 'neto merenja', koji je podnela partija MOST.

Kako piše **Energetika.-net**. Ovaj model se masovno primenjuje u inostranstvu i struka ga ocenjuje kao glavni preduslov masovnije upotrebe fotonapona, po čemu je, uzgred, Hrvatska na poslednjem mestu u Evropskoj uniji sa samo 52 MW.

MOST-ov predlog naime, ide za tim načinom obračuna, dok država forsira otkupnu cenu koja je ispod prodajne, pa ispada da građani svoj višak struje daju jeftino u mrežu, a kada im treba, moraju je kupiti po znatno većoj ceni.

Godišnji „neto obračun“ prebaziden model

U Vladinom obrazloženju stoji da MOST-ov zakon doprinosi povećanju administrativnih prepreka jer je ograničen i zalazi u područja koja su predmet drugih propisa, prvenstveno Zakona o energiji i Zakona o tržištu električne energije. Predlog godišnjeg „neto obračuna“ nije prihvatljiv jer se radi o zastarelom modelu potsticanja gde se dodela subvencija ne vidi direktno, ali koju snose energetske subjekti (operatori sistema i snabdevači) koji taj trošak moraju da nadoknade od krajnjih kupaca električne energije, stoji u obrazloženju Vlade.

"Naime, iako je Predlogom zakona potpuno izostavljeno pitanje plaćanja naknade za korišćenje mreže, može se zaključiti da se i taj deo troškova obračunava na godišnjem nivou korišćenjem „neto isporučene energije“, što u praksi znači besplatno korišćenje distribucione mreže, čime se umanjuju prihodi HEP ODS-a, odnosno indirektno povećava trošak ostalim korisnicima mreže.

Osim toga, proizlazi da kupci koji intenzivno koriste elektroenergetsku mrežu u dva smera, plaćaju manje nego da su samo krajnji kupci bez proizvodnje. Takođe, drugi indirektni potsticaj, je obveza snabdevača da isporučuje i preuzima električnu energiju od ovakvih kupaca, s krajnjim godišnjim rezultatom koji može biti nula (ili vrlo mali iznos), pa na taj način može poslovati samo u gubicima, konstatuje vlada..

Šta promoviše Evropska komisija?

Osim toga, u svojoj osnovi godišnji neto obračun izjednačava cenu isporučenog viška električne energije s cenom električne energije u bilo kom trenutku u godini, zbog čega kupci sa sopstvom, proizvodnjom nemaju prevelikog interesa da prilagode svoju proizvodnju i potrošnju.

Umesto navedenog zastarelog pristupa, Evropska komisija i regulatori promovišu okvir u kojem bi se svaki višak vrednovao prema tržišnim cenama, jednako kao što bi i cena preuzete električne energije trebalo da reflektuje cenu na tržištu. Prema oceni vlade Hrvatske, takav pristup je osnova naprednih energetske mreže i odgovora na potražnju.